

FINANCOVÁNÍ VOLEBNÍCH KAMPAŇÍ V USA

Autor: Joanna Safarik
Překlad: Petra Bartáková

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

Shrnutí politického systému Spojených států amerických s důrazem na federální volební systém

Spojené státy jsou prezidentskou republikou, kde prezident zastává funkci hlavy státu a zároveň stojí v čele vlády. Nejvýznačnějšími odlišnostmi amerického politického systému od parlamentních politických systémů jsou role Senátu, horní komory Kongresu, široká působnost Nejvyššího soudu a dominance dvou hlavních politických stran.

Do souboje o federální a státní úřady ve Spojených státech od druhé poloviny 19. století zásadně zasahují jen dvě politické strany – Republikáni a Demokraté. Počet politických stran však není omezen ani Ústavou Spojených států, ani žádným zákonem. Teoreticky je tedy americký politický systém systémem pluralitním. V současné době je registrováno 49 takovýchto „třetích“ stran. Některé z těchto minoritních politických stran v minulosti dokonce nominovaly své prezidentské kandidáty. Mezi největší politické strany kromě Republikánské (1854) a Demokratické strany (1820) patří: Strana občanské svobody (1974) (*Libertarian Party*); Strana zelených (1984) (*Green Party*); Strana ústavy (1992) (*Constitutional Party*).

Existence systému dvou hlavních politických stran vychází především ze skutečnosti, že volby ve Spojených státech jsou založeny na většinovém systému. Další politické strany proto vznikají většinou regionálně, anebo se soustřeďují na jedno politické téma. Podle Ústavy Spojených států má každý stát právo stanovit čas, místo a způsob federálních voleb, pokud Kongres nestanoví jinak, proto se omezení týkající se volebních lístků v jednotlivých státech liší. V mnoha státech jsou to politické strany, které rozhodují o tom, kdo bude zapsán na volební lístek, v jiných státech je to státní tajemník (*Secretary of State*), kdo disponuje pravomocí rozhodnout, kteří kandidáti získají místo na volebním lístku. Státní tajemník většinou přihlíží k tomu, které osoby kandidují za velké politické strany. Dalším způsobem, jak se dostat na volební lístek je předložení petice (*nominating petition*) s určitým počtem podpisů těch, kteří kandidaturu podporují. Počet podpisů a konečný termín odevzdání petice je stanoven zákonem státu. Například v Tennessee stačí k umístění jména na volební lístek 2500 podpisů registrovaných voličů. Ve státě New York musí kandidát k získání místa na volebním lístku posbírat 15 000 podpisů či podpisy 5% registrovaných voličů strany¹ nejméně v polovině volebních okrsků, přičemž z každého okrsku musí získat minimálně 100,

¹ Stačí dosažení menšího čísla

respektive 5%² podpisů registrovaných voličů s trvalým pobytem v daném volebním okrsku³. V některých státech je zapotřebí místo na volebním lístku zaplatit (*filing fee*). V některých státech je umožněno buď zaplacení poplatku, nebo předložení petice (*nominating petition in lieu of filing fee*).

Prezidentské volby se konají každé 4 roky, přičemž prezident může setrvat v úřadu maximálně po dvě volební období. Federální volby do Sněmovny reprezentantů se konají každé dva roky. Možnost opětovné kandidatury není nijak omezena. Volby do Senátu se konají ve stejnou dobu jako volby do sněmovny reprezentantů, avšak obměňuje se pouze třetina křesel. Senátoři mají tedy mandát trvající 6 let, opětovná kandidatura také není nijak omezena.

Na úrovni států jsou na období čtyř let voleni guvernéri. Volby se konají každé dva roky vždy zhruba v polovině států.

Státní a místní volby jsou řízeny Státním volebním výborem (*State Board of Election*). Státní volební výbor zprostředkovává oprávněným voličům možnost registrace a stará se o dostupnost volebních místností a zajišťuje transparentnost voleb. Státní volební výbor provádí a udržuje záznamy o registrovaných voličích, o finančních zprávách z vedených politických kampaní a o dalších údajích souvisejících s volbami. Všechny tyto informace pak zveřejňuje.

Volby konané na federální úrovni jsou řízeny Federálním volebním úřadem (*Federal Election Commission*) (FEC). Stejně tak jako Státní volební výbor, Federální volební úřad zveřejňuje informace týkající se financování politické kampaně, prosazuje právo jako například omezení a zákazy na příspěvky a je zodpovědný za dohled nad veřejným financováním prezidentských voleb.

Volba delegátů na celonárodní sjezd strany

Pro získání nominace musí kandidát získat většinu hlasů delegátů celonárodního stranického sjezdu. Důležitým mezníkem je proto volba delegátů na celonárodní sjezd strany. Právě prostřednictvím volených delegátů se přenáší podpora konkrétního kandidáta z jednotlivých

² Stačí dosažení menšího čísla

³ State of New York Election Law, <http://www.co.rockland.ny.us/BOEelaw.pdf>

států na celonárodní úrovni, kde zvolení delegáti rozhodují o nominaci kandidáta do všeobecných voleb.

Neexistuje žádná celonárodně platná legislativa, která by určovala způsob výběru delegátů na celonárodní sjezd. Každý stát upravuje výběr delegátů vlastním zákonem, v některých státech je výběr dokonce ponechán jednotlivým stranám. Může se tedy stát, že v různých státech je výběr delegátů v rámci Demokratické a Republikánské strany odlišný. Existují dva způsoby výběru delegátů na stranický sjezd, primárky (*primaries*) nebo stranické schůze (*caucus*). Volba delegátů je prvním testem toho, zdali má kandidát vůbec nějaké šance na úspěch, jednoznačně odráží podporu konkrétních kandidátů mezi jednotlivými příznivci strany. V primárkách nebo na stranickém sjezdu voliči podstoupí hlasování, v němž rozhodnou, či delegáti budou vysláni na celonárodní sjezd. Delegáti se ve většině případů veřejně zavazují podporovat nominaci konkrétního kandidáta⁴ na veřejnou funkci, hlasování je tedy na první pohled jasné, koho budou delegáti prosazovat.

a) Primárky

Tradice primárek ve Spojených státech vznikla na konci devatenáctého století nejprve jen v oblastech s velkou převahou voličské základny jedné politické strany. Wisconsin uzákonil celostátní zákon o primárkách v roce 1903, v roce 1917 už většina států požadovala po politických stranách, aby nominovali kandidáty pomocí přímých primárních voleb. Dnes jsou prezidentské primárky organizovány na úrovni jednotlivých států, v jednotlivých okrscích a mohou mít několik forem:

Přeferenční prezidentské primárky (*presidential preference primaries*)

V přeferenčních prezidentských primárkách voliči na hlasovacím lístku zaškrťávají jméno osoby, kterou chtějí nominovat jako stranického kandidáta na místo prezidenta. Ačkoli na volebním lístku voliči zaškrtnou jméno konkrétního kandidáta, ve skutečnosti hlasují pro skupinu delegátů, kteří jej podporují.

V primárkách pro výběr delegátů voliči hlasují přímo pro delegáty, kteří se na sjezdu mohou, ale nemusejí vyslovit pro jednoho z kandidátů na prezidenta. Na volebním lístku se tedy objevují přímo jména delegátů se jménem kandidáta, kterého delegát potřebuje.

Poměrné primárky (*proportional primaries*)

V poměrných primárkách odráží skladba delegace proporcionalně počet hlasů, které obdrželi jednotliví kandidáti (v případě preferenčních primárek) či delegáti (v případě primárek pro výběr delegátů).

Většinový systém primárek (*winner-take-all*)

Ve většinovém systému primárek vítěz bere vše, tj. že veškerá místa delegátů za daný stát připadnou delegátům, kteří podporují jednoho kandidáta.

Republikáni používají jak poměrný, tak většinový systém primárek. Demokraté používají většinou systém poměrný, kdy kandidát a delegáti, kteří ho podporují, musí získat více než 15 procent hlasů v daném státě (*threshold*⁵), aby získali v delegaci státu zastoupení.

Uzavřené primárky (*closed primaries*)

V uzavřených primárkách mohou hlasovat jen ti, kteří předem otevřeně demonstují svou náklonnost k jedné straně. Tím může být členství v dané straně, či veřejné prohlášení o podpoře konkrétní strany při registraci voliče. Nezávislí voliči se nemohou hlasování účastnit. Uzavřené primárky umožňují stranám vést seznamy svých voličů.

Polouzavřené primárky (*semi-closed primaries*)

Stejně tak jako v případě uzavřených primárek, v polouzavřených primárkách mohou registrovaní voliči hlasovat jen v primárkách strany, ve které jsou zaregistrovaní. Avšak, polouzavřené primárky dovolují účast i nezařazeným voličům. Nezávislí kandidáti mohou volit neveřejně za plentou, nebo se zaregistrovat k jedné ze stran v den volby. Tyto pravidla určují jednotlivé státy.

Otevřené primárky (*open primaries*)

V otevřených primárkách může volit jakýkoli registrovaný volič. Otevřené primárky umožňují voličům výběr, v kterých primárkách budou chtít hlasovat – volič tedy nemusí učinit prohlášení o své stranické příslušnosti. V případě veřejné volby (*public choice*) si volič veřejně vybírá jeden volební lístek. V případě neveřejné volby (*private choice*) si

⁴ Seznam delegátů, kteří jsou vybráni stranou k reprezentaci konkrétního státu na celonárodním sjezdu, podléhá kandidátovu schválení

⁵ Obdoba naší uzavírací klauzule

volič vybírá volební lístek až za plentou. Otevřené primárky tedy registrovaným voličům umožňují střídat podporu straně podle toho, který kandidát či program je voliči sympatičtější.

Takto nastavený otevřený systém umožňuje také taktizování voličů. Objevuje se praxe tzv. „nájezdnictví“ (*raiding*). Raiding spočívá v tom, že voliči jedné strany volí v primárkách druhé strany. Důvodem je možnost volby pro nejslabšího kandidáta této druhé strany tak, aby získal nominaci.

Polootevřené primárky (*semi-open primaries*)

Každý volič se může účastnit primárních voleb, avšak musí otevřeně předem deklarovat, primárek jaké strany se bude účastnit. Deklaraci provádí vyžádáním hlasovacího lístku jedné ze stran.

Souhrnné primárky (*blanket primaries*)

Tzv. souhrnné primárky se již, kromě Louisiany, nepoužívají. V Louisianě se užívá obměněná verze tzv. *Cajun* či *Jungle* primárky. Tento systém umožňoval voličům hlasovat pro jednoho kandidáta na jeden úřad bez ohledu na stranickou příslušnost.

Rozhodující primárky (*run-off primaries*)

V tzv. rozhodujících primárkách není hlasovací lístek omezen určen pouze pro jednu stranu. První dva vítězní kandidáti postupují do všeobecných voleb neohledě na jejich stranickou příslušnost.

Užití typu primárek se liší stát od státu. Některé státy dokonce používají systémů více. Například v Západní Virginii používají Republikáni primárky otevřené, kdežto Demokratické primárky jsou uzavřené.

b) Stranická shromáždění

Výběr delegátů na stranickém shromáždění probíhá v několika fázích. Celá procedura výběru delegátů začíná místní schůzí členů strany (např. na úrovni města), kde se vybírají delegáti pro schůzi na následující vyšší úrovni, zpravidla na úrovni okresu. Většina delegátů na místní schůzi otevřeně podporuje jednoho z kandidátů. Celý proces vrcholí na úrovni státu, kde se vybírají delegáti pro celonárodní sjezd strany.

Pravidla stranického sjezdu si upravují samotné strany, stát stanovuje zákonem jen procedurální záležitosti⁶.

Uzavřené shromáždění (*closed caucus*)

Uzavřeného shromáždění se mohou účastnit pouze registrovaní členové strany, případně voliči, kteří se registrují jako voliči strany. Ti vybírají delegáty na shromáždění. V některých státech se však schůze může účastnit kdokoli – nemusí být ani registrovaný volič⁷.

Otevřený stranický sjezd (*open caucus*)

Otevřeného stranického sjezdu se mohou účastnit registrovaní voliči, kteří chtějí ovlivnit výběr delegátů, a tím i podporu pro jednotlivé kandidáty.

Účastníci schůze se scházejí v místnosti, kterou během schůze nesmí nikdo opustit. Schůze může trvat i několik hodin. Vytvářejí se různé skupiny, které podporují různé kandidáty a neustále se přeskupují, hlasitě vykřikují jména jednotlivých kandidátů, neboť účastníci schůze nevyjadřují své preference pomocí volebních lístků. Celá schůze trvá tak dlouho, dokud se její účastníci nedohodnou, kdo bude vyslán jako delegát na vyšší úroveň a kterého kandidáta bude prosazovat.

Po primárákách a stranických sjezdech má každá strana k dispozici údaje o tom, kteří kandidáti mají podporu politicky motivovaných občanů. Na základě výsledků stranických voleb se vytváří delegace, která bude stát reprezentovat na celonárodním stranickém sjezdu. Počty delegátů, které strana vysílá na celostranický sjezd za konkrétní stát, jsou pevně stanoveny nejvyšším orgánem strany, Národním stranickým výborem (*National Party Commission*).

⁶ Např. jakým způsobem a v jakém časovém horizontu musí být zveřejněno oznámení o konání shromáždění apod.

⁷ Wilson, J.Q.: Jak se vládne v USA, Victoria Publishing, Praha, str. 101

Počet delegátů, které může strana vyslat za každý stát je výsledkem komplikované rovnice, do které se započítává počet obyvatel, počet registrovaných voličů strany, podpora strany v posledních volbách, přidávají se místa pro významné stranické funkcionáře. Před celonárodním sjezdem se zpravidla ještě vybraní delegáti a vedení strany scházejí na státním sjezdu (*state convention*).

Všeobecné volby a hlasování ve sboru volitelů

Příklad prezidentských voleb

Poté, co jsou v obou hlavních politických stranách oficiálně nominováni kandidáti, začíná druhá fáze politické kampaně. V ní již proti sobě stojí kandidáti dvou politických stran.

Ani při samotných volbách nevolí Američané prezidenta přímo. Ačkoli se opět jména kandidátů na prezidenta a viceprezidenta mohou objevit na volebním lístku (ale nemusí), ve skutečnosti lidé hlasují pro tzv. volitele (*electors*), kteří stojí za každým z kandidátů a kteří kandidátovi přislíbili svou podporu.

Každý kandidát si musí na úřadu, který je v daném státě zodpovědný za organizaci voleb, před všeobecnými volbami podat žádost o zapsání na volební lístek. V případě Demokratické a Republikánské strany tuto žádost zpravidla podává vedení strany v konkrétním státě. Spolu s ní se také musí odevzdat seznam volitelů (listina volitelů, *slate of electors*), kteří se zavázali podporovat toho konkrétního kandidáta. Jejich počet musí odpovídat počtu volitelů, který má stát k dispozici. Způsob výběru volitelů stanoví jednotlivé státy. Volitele zpravidla vybírají politické strany na úrovni státu, případně je jmenuje či zvolí vedení strany. Voliteli se stávají straničtí aktivisté, kteří za to, aby se mohli stát voliteli, často lobují u vedení strany.

Každý stát disponuje takovým počtem volitelů, jaký tvoří součet všech členů Sněmovny reprezentantů a senátorů za každý stát plus tři volitelé za Kolumbijský okrsek. Dohromady jich je tedy 538. Kandidát, který ve státě získává největší počet hlasů, získává všechny hlasy volitelů za daný stát. Ve všeobecných volbách je tedy vítězem jeden kandidát a s ním i jeho skupina volitelů. Jedinou výjimkou je Maine a Nebraska, kde kandidát, který zvítězil na úrovni celého státu, získává dva hlasy, zbytek hlasů je rozdělen proporcčně podle hlasování v jednotlivých volebních okrscích.

Volitelé se scházejí první pondělí po druhém úterý v prosinci v hlavním městě státu, jehož jsou voliteli, a volí prezidenta. Ačkoli volitelé právně vázáni volit v souladu s výsledky voleb

v jednotlivých státech nejsou, předpokládá se, že budou respektovat výsledky všeobecných voleb⁸.

Výsledky hlasování volitelů jsou sepsány (*certificate of vote*) a poté v zalepené obálce zaslány prezidentovi amerického Senátu, který 6. ledna následujícího roku otevře všech 50 obálek před oběma komorami amerického Kongresu. Úspěšný kandidát na prezidenta musí získat minimálně 270 hlasů. Pokud žádný z kandidátů nezíská většinu, hlasování je postoupeno Sněmovně reprezentantů, kde se hlasuje podle států, přičemž každý stát má jeden hlas.

Jiné typy voleb

a) Doplnovací volby (*special election*)

Doplnovací volby se konají k doplnění politických křesel, která byla opuštěna veřejnými činiteli⁹ v období mezi obecnými volbami. Účast voličů v doplňovacích volbách bývá nižší než ve volbách všeobecných, proto v těchto případech mívají kandidáti extrémní pravice a levice lepší výsledky. Nicméně, doplňovací volby mají velký význam zejména v situaci, kdy je rozdíl v poměru sil mezi stranou mající v Kongresu většinu (*majority party*) a stranou menšinovou (*minority party*) minimální.

b) Volba o odvolání (*recall election*)

Volba o odvolání je postupem, kterým lze odvolat již zvoleného veřejného zástupce z jeho úřadu, nejsou však povoleny na federální úrovni. Většina států povoluje volby ke zrušení mandátu na místní úrovni, ale pouze 18 států připouští volby ke zrušení mandátu na úrovni státu.

c) Lidová iniciativa (*initiative*)

Pomocí petice, podepsané minimálním stanoveným počtem podpisů registrovaných voličů, mohou voliči přimět zákonodárce, aby vypsali veřejné hlasování k navrhovanému zákonu či ústavnímu dodatku. Iniciativa však také může sloužit k uložení povinnosti exekutivě či legislativě zabývat se určitým problémem tak, že jej musí předložit na pořad jednání.

⁸ Volitel, který se rozhodne hlasovat pro jiného kandidáta, než kterému se původně zavázal, bývá nazýván nevěrným volitelem (*unfaithful elector*).

⁹ Ve většině případů se tak děje z důvodu úmrtí, rezignace či odchodu do důchodu, avšak funkcionář se také může stát nezpůsobilým k výkonu moci například z důvodu odsouzení k výkonu trestu či z důvodu volby o odvolání (*recall election*).

d) Referendum (*referendum*)

Ve Spojených státech neexistuje zákon o pořádání referenda na federální úrovni. Ústavy 24 států a velké množství místních a městských zastupitelstev referenda a lidové iniciativy umožňují.

Federální volební úřad (FEC) (*Federal Election Commission*)

Federální volební úřad je nezávislý dozorčí a regulační orgán, který byl vytvořen Kongresem Spojených států v roce 1975 za účelem spravování a uplatňování Federálního zákona o vedení volební kampaně (FECA) (*Federal Election Campaign Act*). Federální zákon o vedení volební kampaně upravuje financování federálních voleb. Federální volební úřad uplatňuje své kompetence při volbách do Sněmovny reprezentantů, do Senátu a v prezidentských volbách.

Federální volební úřad je řízen šesti zmocněnci (*commissioners*), kteří jsou jmenováni Prezidentem Spojených států a schváleni Senátem. Zmocněnci jsou jmenováni na období šesti let a ne více než tři z nich mohou být členy stejné politické strany jako Prezident, aby byla zajištěna nezáujatost. Tito zmocněnci navíc každoročně volí dva další členy, kteří po toto období reprezentují předsedu (*chairman*) respektive místopředsedu (*vice-chairman*) úřadu.

Federální volební úřad zajišťuje dodržování zákona zejména kontrolou povinných finančních zpráv výborů¹⁰ a vydáváním a uplatňováním speciálních opatření k tomuto účelu, tzv. sporných otázek k posouzení (MURs) (*Matters Under Review*). Navíc, nezávislí jednotlivci a skupiny mohou iniciovat vyšetření tzv. sporných otázek k posouzení tím, že podají úřadu konkrétní stížnost. Jiné vládní instituce mohou Federální volební úřad také upozorňovat na nutnost zavést opatření k danému problému.

Pokud se čtyři ze šesti zmocněnců domnívají, že byl zákon porušen, může úřad záležitost vyšetřit. Pokud se po vyšetření Kanceláři generální rady úřadu potvrdí, že zákon byl porušen, snaží se úřad problém vyřešit dosažením dohody s příslušným výborem. Tato dohoda může zahrnovat zaplacení pokuty a další nápravné kroky. Další nápravná opatření, kromě zaplacení pokuty, bývá navštěvování školení vedených federálním volebním úřadem a prosazení zaškolení u více zaměstnanců příslušného výboru. Pokud se nepodaří dosáhnout dohody, může úřad podat žalobu na příslušnou osobu u okresního soudu Spojených států.

¹⁰ Výbory pro politickou činnost (*Political Actions Committees*), tzv. „pěťsetdvacetsedmičky“ (527's) a volební kandidátské výbory (*candidate campaign committees*); význam všech těchto uskupení je vysvětlen dále

Zákon ukládá Federálnímu volebnímu úřadu povinnost uchovávat všechny posuzované záznamy v tajnosti až do ukončení jejich šetření. Jakmile úřad vyšetřování tzv. sporné otázky ukončí, jsou všechny příslušné dokumenty zveřejněny.

Vývoj Zákona o financování politické kampaně

Prvními zákony, které regulovaly financování politické kampaně, byly zákony na úrovni států schválené v druhé polovině devatenáctého století. Tyto zákony byly omezeny na minimální přiznání finančních darů a výdajů, avšak již v roce 1897 čtyři státy zakazovaly veškeré příspěvky od organizací.

V roce 1905 připustil tehdejší Prezident Spojených států Theodore Roosevelt nutnost reformy federálního financování politických kampaní a navrhl, aby „veškeré příspěvky organizací kterémukoli politickému výboru či na jakýkoli jiný politický účel byly zakázány zákonem“. Roosevelt také vyzýval k veřejnému financování kandidátů na federální úrovni skrze jejich politické strany. Odezvou bylo, v průběhu šesti příštích dekad, přijetí několika zákonů federální vládou, které vyžadovaly přiznání finančních příspěvků a ukládaly zveřejňovat finanční zprávy. Tyto zákony však zůstaly bez výsledku a byly do značné míry ignorovány. Teprve až s federálním Zákonem o vedení volební kampaně (FECA) z roku 1971 a s jeho novelou z roku 1974 (po skandálu Watergate) se regulace financování politických kampaní stala významným činitelem americké politické reality.

Doplňky Zákona o vedení volební kampaně z roku 1974 představovaly snahu o ustanovení komplexního národního systému regulujícího financování politických kampaní. Tyto doplňky zejména zavedly rámec omezení pro příspěvky a výdaje pro vedení federální politické kampaně. Veřejné financování u federálních voleb, původně navrhované prezidentem Rooseveltem v roce 1907, začalo krystalizovat v roce 1971, kdy Kongres ustavil srážkový systém z daně z příjmu umožňující přispět na kampaně všeobecných prezidentských voleb a na národní stranické sjezdy. Doplňky k Zákonu o státním příjmu z daní a dávek z roku 1974 (*Internal Revenue Code*) zavedli program o tzv. odpovídajících zdrojích (*matching fund program*) pro politické kampaně k prezidentským primárkám.

V době, kdy byly přijaty doplňky k Zákonu o vedení volební kampaně v roce 1974, přijalo podobné zákony regulující financování státních politických kampaní také mnoho států. Další doplňky Zákona o vedení volební kampaně byly přijaty v roce 1976 následně po ústavním dovolání u Federálního nejvyššího soudu (*Supreme Court*) v případě *Buckley vs. Valeo*. Tímto rozhodnutím byla zrušena část Zákona o vedení volební kampaně. Podle rozhodnutí

Federálního nejvyššího soudu porušily tyto části zákona První dodatek Ústavy Spojených států. Soud potvrdil omezení příspěvků na politickou kampaň, avšak vyškrtl část Zákona omezující výdaje jednotlivých kandidátů a nezávislé výdaje ve prospěch kandidáta. Další doplňky Zákona následovaly v roce 1979. Tyto změny zjednodušily proces finančního přiznání a rozšířily působnost politických stran.

Zatím poslední balík reforem byl schválen v roce 2002 a to ve formě Zákona o reformě politické kampaně (BCRA) (*Bipartisan Campaign Reform Act of 2002*), který byl podporován oběma hlavními politickými stranami.

Federální Zákon o vedení volební kampaně 1971 (FECA)

Ačkoli Zákon o reformě politické kampaně (BCRA) přinesl do Zákona o vedení volební kampaně značné změny, základní ustanovení FECA stále platí.

a) Přiznání (*Disclosure*)

Federální zákon o vedení volební kampaně vyžaduje po výborech kandidátů¹¹ (*campaign committees*), stranických výborech (*party committees*) a výborech pro politickou činnost¹² (*Political Action Committees*), aby podávaly pravidelné zprávy přiznávající získané a vydané peněžní obnosy. Kandidáti musí například deklarovat všechny příspěvky, které jim darovaly výbory pro politickou činnost a stranické výbory, a musí identifikovat všechny soukromé osoby, které jim přispěly částkou přesahující 200 dolarů za rok. Kandidáti musí navíc přiznávat všechny výdaje soukromým osobám či prodejcům přesahující 200 dolarů.

b) Omezení příspěvků (*Contribution Limits*)

Federální zákon o vedení volební kampaně omezuje příspěvky kandidátům od soukromých osob, zájmových skupin, stranických výborů a výborů pro politickou činnost¹³.

c) Nedovolené příspěvky a výdaje

Federální zákon o vedení volební kampaně zakazuje přijímat příspěvky a vydávat jakékoli obnosy určitým soukromým osobám a organizacím. Níže zmíněným osobám

¹¹ Tyto výbory zahrnují jak volební kampaně úřadujících kandidátů, tak nově kandidujících.

¹² Tyto výbory zahrnují všechny tzv PACs a „pětsetdvacetsedmičky“

¹³ Viz. níže

a organizacím není dovoleno přispívat či vydávat v jakékoli formě dary, kterými by ovlivnily průběh federálních voleb:

- obchodní společnosti (korporace)
- pracovní spolky (*Labor organizations*)
- federální vládní dodavatelé

Výše zmíněné subjekty však mohou založit výbor pro politickou činnost (PAC) a tím se účastnit činnosti při federálních volbách, volit či zamítat vládní úředníky, nebo prosazovat návrhy zákonů. Takovéto organizace mohou k financování správních nákladů výboru¹⁴ užívat pouze peněz nepocházejících z federálních zdrojů. Avšak všechny peněžní prostředky potřebné k zisku peněz či pro přímou účast ve volbách musejí být tzv. „*hard dollars*“ neboli peněžní prostředky, jejichž výběr pevně upravuje předpis zákona. Výbory pro politickou činnost získávají finanční prostředky z dobrovolných příspěvků od tzv. agitační skupiny dané organizace, obvykle to bývá správní vedení výboru, akcionáři, vedoucí pracovníci a jejich rodiny¹⁵. Maximální částka, kterou může jednotlivec výboru pro politickou činnost přispět, je 5000 dolarů za rok. Tyto příspěvky navíc nejsou odečitatelné z daní, nesmí být propláceny společnostmi a žádný jednotlivec nesmí být za příspěví odměňován.

- Cizí státní příslušníci. Následující skupiny jsou považovány za cizí státní příslušníky a podléhají proto zákazu přispívat či vydávat v jakékoli formě dary, kterými by ovlivnily průběh federálních voleb:

- zahraniční vlády
- zahraniční politické strany
- zahraniční obchodní společnosti
- zahraniční asociace
- zahraniční konsorcia
- jedinci s cizí státní příslušností
- přistěhovalci bez „zelené karty“ (*green card*)

¹⁴ Např. platy představitelů výboru, vybavení atd.

¹⁵ V případě odborů je agitační skupinou členská základna.

- i. Americká dceřinná společnost zahraniční obchodní společnosti či americká obchodní společnost vlastněná cizími státními příslušníky mohou být předmětem zákazu.
- ii. Domácí dceřinná společnost zahraniční obchodní společnosti nesmí založit výbor pro politickou činnost k přispívání na federální volby, když:
 1. Cizí mateřská obchodní společnost financuje výboru pro politickou činnost jeho založení, administrativu či výdaje na zisk peněz
 2. jednotliví státní příslušníci:
 - podílí se na činnosti výboru
 - působí ve vedení výboru
 - účastnili se na výběru osob pracujících ve výboru
 - rozhodují o příspěvcích a výdajích výboru
 -

d) Nezávislé výdaje (*Independent Expenditures*)

Jednotlivec či skupina (jako např. PAC či „pětsetdvacetsedmička“) smí podle federálního volebního zákona vykazovat neomezeně vysoké tzv. „nezávislé výdaje“ ve spojení s federálními volbami.

Nezávislé výdaje jsou výdaji na sdělování skutečností, které se výslovně zasazují o zvolení či porážku konkrétního kandidáta a které jsou vydány nezávisle na kandidátově politické kampani. Výdaje jsou považovány za nezávislé pouze v případě, není-li sdělování skutečností o kandidátovi provedeno ve spolupráci, po konzultaci, po vzájemné dohodě nebo na žádost či návrh jakéhokoli kandidáta nebo jeho přidružených výborů, politické strany či jejich zástupců. Žádné omezení na výši „nezávislých výdajů“ není stanoveno, zákon však ukládá všem osobám, které tímto způsobem přispěly k federální volební kampani, aby tyto výdaje přiznávali a zveřejňovali zdroje peněžních prostředků, které užíli.

Pokud existuje podezření, že předpokládané „nezávislé výdaje“ jsou jakýmkoli způsobem spojeny s konkrétním kandidátem a jeho politickou kampaní, musí je zodpovědný jednotlivec či skupina hlásit jako příspěvek příslušnému výboru

kandidáta, a jako takový je tento příspěvek předmětem výše zmíněného omezení. Navíc, přispívající jednotlivec či skupina musí být k tomuto oprávněna (např. PAC a národní stranické výbory), jinak se na ni mohou vztahovat sankce Federálního volebního úřadu.

e) Činnost obchodních společností a odborů (*Corporate and Union Activity*)

Jak je výše zmíněno, obchodní společnosti a odborové organizace nemohou přispívat ani vydávat peněžní prostředky ve spojení s federálními volbami, mohou však zakládat výbory pro politickou činnost. Výbory pro politickou činnost obchodních společností a odborových organizací vybírají dobrovolné příspěvky od vyhrazené skupiny jednotlivců (typicky to bývá vedení) a užívají těchto finančních prostředků k podpoře federálních kandidátů a politických výborů.

Kromě podpory výborů pro politickou činnost, mohou obchodní společnosti a odborové organizace vykonávat i jiné činnosti související s federálními volbami.

f) Činnost politických stran (*Political Party Activity*)

Politické strany jsou při federálních volbách aktivní na místní, státní i národní úrovni. Většina stranických výborů na všech úrovních samosprávy je povinna registrovat se u Federálního volebního úřadu a podávat přiznání o jejich činnosti při federálních volbách.

Stranické výbory mohou přispívat přímo kandidátům na federální úrovni, podléhají však omezení vztahující se na výši příspěvku. Stranické výbory mohou také neomezeně přispívat tzv. „nezávislými výdaji“ a tak podporovat či oponovat kandidátům, jak je popsáno výše. Národní stranické výbory však nesmí žádat, přijímat, posílat, převádět či vydávat kapitál získaný mimo vymezení stanovené Federálním volebním zákonem (FECA)¹⁶. Zatímco státní a místní stranické výbory mohou vydávat neomezené částky na určité činnosti řadových voličů¹⁷, na financování činnosti související s federálními volbami musí užívat pouze kapitálu získaného ze

¹⁶ Tzv. měkké peníze (*soft money*) získané mimo federální fondy

¹⁷ např. akce voličů na podporu stranických prezidentských kandidátů, výroba volebních materiálů k distribuci dobrovolníky atd.

zdrojů a v částkách přípustných podle Federálního volebního zákona (FECA)¹⁸ či z tzv. „levinových fondů“ (*Levin funds*)¹⁹.

Stranické výbory se registrují a podávají příznání Federálnímu volebnímu úřadu jakmile jejich náklady na činnost spojenou s federálními volbami přesáhnou hranici stanovenou zákonem.

Nadto, s ohledem na federální volby:

- Nikdo není oprávněn přispívat jménem jiné osoby
- Nikdo není oprávněn přispívat v hotovosti částkou přesahující 100 dolarů

Zákon o reformě politické kampaně McCain-Fiengold 2002 (*Bipartisan Campaign Reform Act*) (BCRA)

Zákon o reformě politické kampaně schválený 27. března 2002 je nejpodstatnější novelou Federálního volebního zákona za více než čtvrt století.

Mezi nejvýznamnější složky, které zásadně změnily pravidla financování politických kampaní, patří zejména následující dva pilíře Zákona o reformě politické kampaně. První zakazuje získávat a vydávat tzv. „měkké peníze“ federálním a státním úředníkům, kandidátům, jakož i politickým stranám na národní úrovni a zejména omezuje užití tzv. „měkkých peněz“ politickým stranám na státní a místní úrovni v souvislosti s činností při federálních volbách. Druhý pilíř blíže vymezuje co přesně představuje reklama při volební kampani, co je předmětem finančního příznání a příspěvkového omezení, a které výchozí orgány jsou omezeny federálním zákonem při přispívání na politickou kampaň. Zákon také omezuje vysílání reklamy²⁰, která se soustřeďuje na spornou otázku projednávanou Kongresem či jinými vládními orgány, kdy je držitel úřadu veleben či naopak kritizován, avšak neobjevuje se zde přímá obhajoba kandidátova zvolení nebo naopak – tzv. volební agitace. Navíc, zákon zvýšil příspěvkovou mez pro tzv. „tvrdou měnu“ a nastavil hranice pro účinky inflace.

Měkké peníze

Tzv. měkké peníze jsou definovány jako kapitál zakázaný zákonem k užívání při činnostech souvisejících s politickou kampaní, tedy kapitál pocházející od jednotlivců nad

¹⁸ Tzv. tvrdá měna (*hard money*) získaná z federálních fondů

¹⁹ Tj. kapitál získaný mimo federální fondy užívaný politickými stranami na státní úrovni k registraci voličů a na snahy o přimětí voličů dostavit se k volebnímu hlasování

²⁰ tzv. *issue advocacy ads*

rámec hranice příspěvků či kapitál pocházející z pokladen obchodních společností a odborových organizací. Výjimka stanovená dodatkem k Federálnímu volebnímu zákonu z roku 1979 umožnila politickým stranám na státní a místní úrovni vydávat „měkké peníze“ na činnosti řadových voličů a na mobilizaci voličů související s volbami na státní a federální úrovni. Pozdější nařízení Federálního volebního úřadu ještě rozšířily výjimku vztahující se k „měkkým penězům“. Politickým stranám na národní úrovni bylo dovoleno získávat a vydávat tzv. měkké peníze na „rozvoj strany“ a mobilizaci voličů. V roce 1988 povolil Federální volební úřad politickým stranám na národní úrovni použití měkkých peněz i k placení stranických televizních reklam, ze kterých měli prospěch státní i federální kandidáti strany, pokud však byly měkké peníze použity k zaplacení nefederálního podílu nákladů.

Zákon o reformě politické kampaně z roku 2002 výrazně snížil roli tzv. měkkých peněz ve federální volební kampani. Držitelům úřadů na federální úrovni, kandidátům na úřady a politickým stranám na národní úrovni je nyní ve valné většině případů zakázáno získávat a vydávat tzv. měkké peníze. Jako součást parlamentního kompromisu však mohou jednotlivé subjekty přispívat částkou do 10 000 dolarů (levinovy fondy) jakékoli státní a místní stranické organizaci, pokud je tak dovoleno státními zákony, na mobilizaci voličské základny a činnost řadových voličů strany vztahující se k federálním volbám.

Zásady volební agitace

Ačkoli Federální volební zákon upravuje výši výdajů ve spojení s federálními volbami, následná rozhodnutí soudu ještě přesně vymezila co představuje volební reklamní kampaň a co je tedy předmětem regulace. V roce 1976 byl rozhodnutím Federálního nejvyššího soudu v případě *Buckley v. Valeo* nastaven tzv. standard. Podle tohoto standardu je volební agitace předmětem regulace, pokud je výslovně zastáváno zvolení či porážka kandidáta výrazy jako „hlasovat pro/proti“, „volit pro/proti“. Pokud tyto výrazy nejsou výslovně užity při volební agitaci, není tato reklama považována za volební spot, a proto stojí mimo rámec úprav zákona týkajících se federální volební kampaně. Federální nejvyšší soud tedy připustil, že kandidátské spoty jsou považovány za volební spoty pokud užívají výrazů výslovně zastávajících zvolení či nezvolení kandidáta.

Zákon o reformě politické kampaně z roku 2002 přinesl novou definici volebního spotu. Zachovává pravidlo o užití výrazů výslovně zastávající zvolení či nezvolení kandidáta a zásadu, že každý reklamní spot finančně podporovaný kandidátem je spotem volebním.

Zákon o reformě politické kampaně však také nově zavádí pravidlo, podle kterého jakýkoli spot zobrazující kandidáta v časovém úseku 30 dnů před primárkami či 60 dnů před všeobecnými volbami a který je zacílen na příslušný volební obvod kandidáta, je považován za volební agitaci a je tedy předmětem zákona upravující federální volební kampaň. Pozdější doplněk zákona zachází ještě dále, požaduje, aby federální kandidáti veřejně stáli za svými televizními a rozhlasovými volebními spoty. Toto ustanovení zákona²¹ bylo koncipováno ve snaze omezit negativní reklamu skrze kandidátovu přímou veřejně deklarovanou zodpovědnost za obsah jeho volebních spotů.

Tzv. „milionářský dodatek zákona“ (Millionaires' Amendment)

Podle ustanovení Zákona o reformě politické kampaně známé pod pojmem „milionářský dodatek“ mají kandidáti vedoucí volební kampaň proti oponentovi, který si samofinancuje vlastní volební kampaň, nárok přijímat finanční příspěvky přesahující stanovená omezení a zároveň může jejich stranická organizace vydávat v jejich prospěch zvýšené příspěvky. Pokud však kandidátův oponent financující si volební kampaň z vlastních zdrojů odstoupí z předvolebních bojů:

- kandidát nesmí nadále přijímat žádné příspěvky nad rámec stanovených omezení
- národní a státní stranické výbory nesmí nadále vydávat ve prospěch kandidáta zvýšené příspěvky

Kandidát je považován za odstoupeného z volební kampaně:

- v den, kdy veřejně prohlásí stažení své kandidatury a ukončil předvolební kampaň
- v den, kdy se kandidát stane ze zákona nezpůsobilým pro nominaci či k volbě

Kandidát, který obdržel po takovémto datu příspěvky nad rámec stanovených omezení, musí tyto prostředky odevzdat zpět.

Vůdčí výbory pro politickou činnost (Leadership PACs)

Vůdčí výbory pro politickou činnost jsou tvořené členy Kongresu, volebními kandidáty a význačnými politiky a slouží k zisku finančních prostředků nezávisle na jejich vlastní

²¹ *Stand by Your Ad (SB YA)*

volební kampani. Tito politici často využívají finančních zdrojů z vůdčích výborů pro politickou činnost k příspěvku jiným kandidátům či k placení jejich vlastních cestovních výloh a jiných výdajů. Politici využívají vůdčí výbory pro politickou činnost k prosazování svých vlastních cílů, zisku vlivu mezi svými kolegy, což jim zajišťuje pozdější podporu v případě, že se ucházejí o vyšší funkce. Vůdčí výbory pro politickou činnost také vypomáhají svým zakladatelům financovat určité politické aktivity bez nutnosti sahat do drahocenných fondů určených na volební kampaň. Zákon politikům nedovoluje užívat fondy vůdčích výborů pro politickou činnost k financování jejich volební kampaně, avšak politici mohou fondy využívat k placení režijních nákladů a jiných výdajů. Většina finančních zdrojů vůdčích výborů pro politickou činnost je však použita, jak již bylo zmíněno výše, na přispívání politickým kolegům a kandidátům. Jako všechny výbory pro politickou činnost, jsou i vůdčí výbory pro politickou činnost předmětem stejných omezení stanovených Federálním volebním úřadem a mohou přispívat ve výši do 5 000 dolarů na federálního kandidáta.

Příspěvatelé vůdčím výborům pro politickou činnost tak ve většině případů činí z důvodu rozvoje dobrých vztahů s vedením takového výboru. Většina výborů pro politickou činnost je zakládána obchodními společnostmi, odborovými organizacemi či ideologickými skupinami k prosazování politického programu či věci, avšak vůdčí výbory pro politickou činnost prosazují politiky jako osoby. Příspěvky vůdčím výborům pro politickou činnost nepřímo podporují jak zákonodárci, kteří stojí ve vedení tohoto výboru, tak kandidáty, které tento výbor podporuje.

Finanční přiznání

Podání přiznání bylo jednou z nejvýznamnějších změn, kterou přinesl Zákon o změně politické kampaně. Zákon zejména zpřísnil požadavky přiznávání pro výbory pro politickou činnost, výbory kandidátů a stranické výbory na národní úrovni. Zákon ukládá výborům pro politickou činnost, stranickým výborům kandidátů, aby pravidelně podávaly zprávy o příjmech a výdajích svých prostředků. Výbory jsou navíc povinny ve zprávě uvádět jméno, adresu, zaměstnavatele a zaměstnání každého dárce, který jim v průběhu roku věnuje celkově více než 200 dolarů. Podobně musí dát výbory k dispozici jméno, adresu a poskytnuté služby za platby obchodníkům přesahující 200 dolarů ročně. Obdobné požadavky na přiznávání financí existují i na státní úrovni.

Pro vedení většiny politických propagačních kampaní, což zahrnuje i ústní prohlášení, je nutné uvádět zdroj jejich financování. Pro volební výbor určitého kandidáta je navíc nutné uvádět i jméno hospodáře výboru. V případě federálních voleb musí televizní propagace kandidáta zobrazovat jeho obličej a kandidát se navíc musí sám představit a uvést „souhlasím s tímto sdělením.“

„Pětsetdvacetsedmičky“

Tzv. „pětsetdvacetsedmičky“ jsou skupiny osvobozené od daně organizované pod sekci 527 Zákona o státním příjmu z daní a dávek. „Pětsetdvacetsedmičky“ získávají prostředky na politické aktivity pomocí programů na podporu voličské mobilizace, prosazováním určitého úhlu pohledu na celospolečenský problém atd. Sekce 527 Zákona o státním příjmu z daní a dávek ukládá podobné základní povinnosti jako Federální volební úřad, což zahrnuje např. povinnost registrace a archivace dokumentů po určitou dobu.

V současné době požaduje Federální volební úřad po „pětsetdvacetsedmičkách“, aby podávali přiznání svých financí pouze v případě, že se na jejich aktivitách podílí politická strana či výbor pro politickou činnost. Tyto aktivity zahrnují výslovnou podporu zvolení či nezvolení určitého politického kandidáta či spoluúčast na volební agitaci. Pokud se politická strana nebo výbor pro politickou činnost na aktivitách „pětsetdvacetsedmiček“ nepodílí, odevzdávají „pětsetdvacetsedmičky“ přiznání vládě příslušného státu či finanční správě (Internal Revenue Service).

„Pětsetdvacetsedmičky“ mají velmi podobnou definici své činnosti jako výbory pro politickou činnost, avšak hlavním rozdílem je, že ve většině případů „pětsetdvacetsedmičky“ nespádají pod regulaci Federálního volebního úřadu, tak jako výbory pro politickou činnost. „Pětsetdvacetsedmičky“ mohou navíc přijímat příspěvky v jakékoli výši od libovolného zdroje, musí však pravidelně odevzdávat finanční přiznání finanční správě.

Podle federálního volebního práva není spolupráce na volební kampani „pětsetdvacetsedmičkám“ dovolena. Během prezidentské kampaně v roce 2004 byly vzneseny námitky na činnost některých „pětsetdvacetsedmiček“ k Federálnímu volebnímu úřadu. Tyto skupiny byly obviněny z nezákonné spolupráce na volební kampani, protože přímo obhajovaly zvolení resp. nezvolení určitého kandidáta, což znamenalo, že podléhají regulaci Federálního úřadu a tedy i omezením na příspěvky na jejich činnost. Swift Boat Veterans for Truth byla pokutována ve výši 299 500 dolarů, League of Conservation Voters ve výši 180 000 dolarů, MoveOn.org ve výši 150 000 dolarů, Progress of America Voter Fund byla pokutována ve výši 750 000 dolarů taktéž za porušení zákonů o financování federální politické kampaně.

V únoru 2005 byl uveden Zákon o reformě pětsetdvacetsedmiček (The 527 Reform Act of 2005). Tento zákon zamezuje „pětsetdvacetsedmičkám“ zneužití systému. Zákon pokrývá mezeru v legislativě týkající se financování politických kampaní, zamezuje financování „pětsetdvacetsedmiček“ odbory a z korporátních fondů. Dále zákon omezuje příspěvky od majetných osob. Zákon ukládá „pětsetdvacetsedmičkám“ registrovat se jako politický výbor a podřídit se zákonům o federální volební kampani. Zákon však nijak nepoškozuje legitimní podporu určitého úhlu pohledu na celospolečenský problém neziskových organizací.

Veřejnoprávní finanční prostředky

Ve Spojených státech jsou politické strany na národní i státní úrovni financované pouze ze svých vlastních zdrojů. Vláda žádným způsobem nepřispívá na denní chod politických stran ani na jejich předvolební aktivity. Vládní finance strana obdrží pouze v jednom případě, při příležitosti stranických volebních nominací. Vládní finance hrají ve federálních volbách pouze marginální úlohu, avšak systém veřejnoprávních finančních prostředků pro prezidentské kandidáty existuje a je spravován Federálním volebním úřadem. Prezidentští

kandidáti získávají z veřejnoprávních finančních prostředků příspěvky na své volební kampaně, a to jak v případě primárek, tak v případě voleb všeobecných.

V roce 1974 dala novelizace Zákona o federální politické kampani (FECA) vzniknout současnému systému veřejnoprávních finančních příspěvků na prezidentské volby. V roce 1979 a 1984 pak vzrostl nárok na veřejnoprávní finanční prostředky a výdajová omezení byla pro národní stranické nominace rozšířena.

Prezidentští kandidáti a stranické předvolební výbory musí k oprávnění čerpat z veřejných prostředků splnit níže uvedené předpoklady (kvalifikace). V případě, že jsou všechny kvalifikace kandidáta či předvolebního stranického výboru splněny, vydá jim Federální volební úřad potvrzení o částce, na kterou mají nárok. Vlastní převod prostředků provádí ministerstvo financí z Fondu na prezidentskou volební kampaň. Tento fond se skládá z prostředků daňových poplatníků, které jim jsou odepisovány při federálním daňovém přiznání.

Kvalifikace pro veřejnoprávní finanční prostředky

Prezidentský kandidát či stranický předvolební výbor se stává způsobilým k převzetí veřejnoprávních finančních prostředků po předložení úředně ověřené zprávy, kde se kandidát či předvolební stranický výbor zavazuje:

- užívat veřejnoprávní finanční prostředky pouze na náklady spojené s kampaní respektive na náklady spojené s předvolebním sjezdem v případě předvolebních stranických výborů.
- omezit výdaje podle Zákona o financování politické kampaně
- vést finanční záznamy a na požádání předložit zprávu o nakládání s veřejnoprávními prostředky
- spolupracovat s kontrolou financování politické kampaně resp. financování předvolebních sjezdů
- splatit veřejnoprávní finanční prostředky, pokud je to nezbytné
- zaplatit jakoukoli pokutu či penále vyměřenou Federálním volebním úřadem

Veřejnoprávní prostředky se nevyplácí dříve než 1. ledna prezidentského volebního roku.

Odpovídající zdroje (primárky)

Veřejnoprávní prostředky jsou ve formě tzv. odpovídajících zdrojů z části dostupné také pro prezidentské kandidáty při primárkách.

Pro kandidáty do primárek platí pro kvalifikaci podmínka, že musí v každém z nejméně 20 států získat více než 5 000 dolarů. Ačkoli příspěvek jednotlivce na každého jednoho kandidáta do primárek může činit až 2 300 dolarů, federální vláda přidělí maximálně 250 dolarů za individuální příspěvek až do hranice 5 000 dolarů v každém státě.

Kandidáti musí také souhlasit s následujícími podmínkami:

- omezit výdaje na primárky ve všech státech na 10 milionů dolarů plus životní náklady. Tato částka je nazývána Národní výdajový strop
- omezit náklady na kampaň v jednotlivých státech na maximálně 200 000 dolarů plus životní náklady
- omezit výdaje na kampaň z osobních fondů na 50 000 dolarů

Příspěvky na kampaň musí být ve formě šeku či platebního příkazu. Koupě jízdenek a letenek shromažďovatelům peněžních prostředků (fundraisers) a příspěvky vybrané pomocí společného získávání finančních prostředků jsou považovány za tzv. odpovídající zdroje. Půjčky, příspěvky v hotovosti, zboží a služby, příspěvky od politických výborů a ilegální příspěvky za tzv. odpovídající zdroje považovány nejsou.

Kandidáti do primárek mohou nárokovat vyplacení veřejnoprávních prostředků až do začátku března následujícího roku po roce volebním. Avšak, aby bylo možné prostředky kvalifikovat jako tzv. odpovídající zdroje, je třeba je vložit na konto na financování kampaně do 31. prosince volebního roku. Kandidáti do primárek mohou získat veřejnoprávní prostředky maximálně do výše poloviny Národního výdajového stropu.

Financování všeobecných voleb

Prezidentský kandidát do všeobecných voleb každé z hlavních politických stran může být oprávněn čerpat národní dotace až do výše 20 milionů dolarů plus životní náklady. Aby byl kandidát oprávněn čerpat z těchto veřejných prostředků, musí omezit náklady na částku nepřesahující tyto dotace a nesmí přijímat příspěvky od soukromých osob. Příspěvky od soukromých osob mohou být přijímány pouze na speciální účet zřízený výhradně k placení právních a účetních výdajů spojených s dodržováním Zákona o financování politické kampaně. Tyto výdaje se nepočítají do omezení 20 milionů. Kandidáti mohou navíc čerpat

až 50 000 dolarů z jejich soukromých fondů, které také nejsou započítávány do limitu 20 milionů.

Kandidáti minoritních stran a kandidáti nových stran mohou být také oprávněni čerpat z veřejnoprávních zdrojů. Minoritní strana (třetí strana) je taková strana, jejíž kandidát získal v předchozích prezidentských volbách podporu 5 až 25 procent všech hlasů. Nová strana není ani hlavní politická strana, ani minoritní politická strana. Částka, na kterou má kandidát minoritní strany nárok, se vypočítává z podílu výsledku kandidáta této strany v předchozích prezidentských volbách a průměrného výsledku obou kandidátů hlavních stran v předchozích volbách. Kandidát nové politické strany obdrží veřejnoprávní prostředky až po volbách, pokud však ve volbách získá minimálně 5 procent hlasů. Částka, na kterou má nová strana nárok, se vypočítává z podílu výsledku kandidáta této strany v současných volbách a průměrného výsledků obou kandidátů hlavních stran v současných volbách.

Financování předvolebních stranických sjezdů

Každá z hlavních politických stran má nárok na 4 miliony dolarů (plus životní náklady) na financování národních předvolebních stranických sjezdů. Minoritní strana má nárok na částečný příspěvek podle podpory svého prezidentského kandidáta během minulých voleb. Předvolební stranický výbor nesmí použít více prostředků než na jaké mají právo hlavní politické strany. Příspěvky od soukromých osob je možné přijímat, avšak pouze na speciální účet zřízený výhradně k placení právních a účetních výdajů spojených s dodržováním Zákona o financování politické kampaně. Tyto příspěvky se nezapočítávají mezi omezení vztahující se na maximální možné roční stranické příspěvky. Další výjimku tvoří pomoc hostitelského státu či města nebo místních zájmových skupin jako např. odborových svazů.

Navrácení veřejnoprávních finančních prostředků

Federální volební úřad vyžaduje po prezidentských kandidátech a předvolebních stranických výborech navrácení jim vydaným veřejnoprávních prostředků zpět ministerstvu financí v případě, že Federální volební úřad rozhodne, že:

- obdržená částka veřejnoprávních prostředků přesahuje částku, na kterou má kandidát či stranický předvolební výbor nárok
- je překročeno stanovené omezení

- veřejnoprávní prostředky byly použity na jiné účely než na oprávněné výdaje za kampaň
- přebytek zůstal i po zaplacení všech dluhů a povinností
- je vydělán úrok za investování veřejnoprávních finančních prostředků
- výdaje spojené s veřejnoprávními finančními prostředky nejsou dostatečně zdokumentovány

Prezidentští kandidáti a stranické předvolební výbory se mohou odvolat proti rozhodnutí Federálního volebního úřadu v souladu s vnitřními předpisy úřadu.

System veřejnoprávního financování je zejména nápomocen kandidátům třetích a nových politických stran, kandidáti hlavních politických stran se silnou základnou shromažďovatelů peněžních prostředků se jen zřídka rozhodnou pro využití tzv. odpovídajících prostředků při primárkách. Zákon je velmi striktní a kandidáti mohou sami získat mnohem více prostředků. Využití veřejnoprávních prostředků při všeobecných volbách je mnohem častější. Příspěvek je dostatečný a pravidla o výdajích nejsou tolik přísná.

Jiná finanční přiznání

Nejen politické výbory a samotní politici jsou povinni podávat zprávy o svých financích, ale také lobbisté a lobbistické společnosti musí přiznávat své aktivity. Lobbisté mají povinnost podávat půlroční zprávy Secretary of the Senate a Clerk of the House²², kde uvádí své klienty a výši příjmu, kterou za své aktivity obdrželi. Lobbyistické společnosti přiznávají všechny náklady spojené s lobbyingem a jména všech lobbistů zaměstnaných ve společnosti.

Půlroční zprávy obsahují také čísla návrhů zákonů a/nebo odkazy na výkonná nařízení, v nichž se lobbyista angažoval, úřady, jež kontaktoval, seznam lobbyistů pracujících ve prospěch klienta, objektivní odhad příjmů z lobbyingu v případě lobbistické firmy nebo výdajů v případě firmy zaměstnávající vlastní lobbisty. Všechny tyto informace jsou veřejně dostupné a jsou archivovány po dobu šesti let.

²² Viz práce PI č. 1.181 Úprava činnosti lobbistů ve vybraných státech

Kandidáti na federální úřad a federální úředníci mají povinnost podávat přiznání o stavu svých osobních financí. Kandidáti na úřad ve Sněmovně reprezentantů podávají přiznání sněmovnímu výboru pro normy jednání úředních osob (Standards of Official Conduct). Kandidáti na úřad v Senátu Spojených států podávají přiznání zvláštnímu výboru pro etiku (Select Committee for Ethics). Kandidáti na prezidenta a viceprezidenta podávají svá přiznání přímo Federálnímu volebnímu úřadu.

Negativní kampaň

Negativní politická kampaň je jako forma politického projevu chráněna Prvním dodatkem Ústavy Spojených států. Federální nejvyšší soud však stanovil, že politický projev není automaticky chráněn ústavou.

Mnoho států vydalo zákon regulující projev či jednání kandidátů na veřejnou funkci. Dvacet států přijalo zákony zakazující určitá falešná prohlášení o protikandidátech nebo vydávání nepravdivých údajů o protikandidátech. Porušení takovýchto zákonů se klasifikuje jako přečin, ale tresty sahají od pokut až k usvědčení ze zločinu.

Na federální úrovni mohou oběti urážlivých a zesměšňujících výroků žalovat své oponenty, kteří se jich dopustili.

Zdroje:

Přeloženo z:

Joanna Safarik. *U.S. Elections, Political Campaigns and Campaign Finance Law Review*